

MVCRX08XZY9W
prvotní identifikátor

odbor veřejné správy, dozoru a kontroly
náměstí Hrdinů 1634/3
140 21 Praha 4

Č. j. MV- 868-3/ODK-2026

Praha 6. ledna 2025

Vážený pan
Karel Labonek
starosta městyse Kralice na Hané

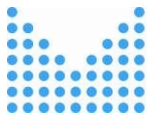
prostřednictvím datové zprávy

Stanovisko

Dne 5. ledna 2026 jste se na náš odbor opětovně obrátil se žádostí o stanovisko k postupu Vašeho městysu při uplatnění nároku na náhradu škody. Uvádíte, že Vaše zastupitelstvo neschválilo návrh, dle něhož by byla nejdříve bývalé starostce zaslána předžalobní výzva a v případě, že by požadovanou škodu neuhradila, podána žaloba. Zastupitelstvo pouze vyslovilo souhlas s podáním trestního oznámení. Pokládáte otázky, zda můžete, resp. máte jako statutární orgán obce iniciovat vymáhání škody. Dále se tážete, jestli Vám, resp. i ostatním zastupitelům hrozí postih za to, že způsobenou škodu nebude obec vymáhat, resp. příslušný nárok bude promlčen.

Nejprve považujeme za potřebné zdůraznit, že Ministerstvo vnitra nemůže nijak zasahovat do řešení soukromoprávních vztahů obcí, tedy ani v případě uplatnění konkrétního nároku na náhradu škody. Jelikož soukromoprávní jednání realizované obcí nejsou předmětem přezkumu, protože nemají povahu „dozorovatelného aktu“, nemůže se naše ministerstvo k této činnosti obcí relevantně vyjadřovat.

V řešené situaci tak **Ministerstvo vnitra ani jiný státní orgán nemůže nahradit rozhodnutí příslušného orgánu Vašeho městysu o tom, zda povinnost uhradit žalobci částku převyšující 2 miliony v souvislosti s pořízením Bistro kontejnerů, uzná za škodu způsobenou bývalou starostkou.** Tedy závěr, že škoda na majetku městysu vznikla a odpovědnost za ni nese jmenovaná, musí učinit především Váš městys, který se musí v první řadě identifikovat s postavením poškozeného. Ministerstvu vnitra nepřísluší zkoumat skutkovou podstatu Vámi konstruovaného „soukromoprávního“ odpovědnostního vztahu (zejména pak

prokázání příčinné souvislosti mezi porušením konkrétního právního předpisu a vznikem škody, a toho, že vznik této škody zavinil) ani se jakkoliv vyjadřovat k jeho právnímu řešení či do něj dokonce zasahovat.

K Vaším dotazům sdělujeme následující právně nezávazné stanovisko, přičemž upozorňujeme, že při zodpovězení Vašich otázek se omezíme pouze na obecný výklad příslušných ustanovení zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

Rozhodnutí obce vymáhat škodu

Ustanovení § 38 odst. 1 zákona o obcích ukládá obci povinnost nakládat se svým majetkem s péčí řádného hospodáře – „*majetek obce musí být využíván účelně a hospodárně v souladu s jejími zájmy a úkoly vyplývajícími ze zákona vymezené působnosti. Obec je povinna pečovat o zachování a rozvoj svého majetku. Porušením povinností stanovených ve větě první a druhé není takové nakládání s majetkem obce, které sleduje jiný důležitý zájem obce, který je řádně odůvodněn. Obec vede účetnictví podle zákona o účetnictví.*“ Uvedená zásada dále zahrnuje „*povinnost obce chránit svůj majetek před neoprávněnými zásahy a včas uplatňovat právo na náhradu škody a právo na vydání bezdůvodného obohacení*“ - srov. § 38 odst. 6 zákona o obcích.

Povinnost vymáhat náhradu škodu je nutné posuzovat vždy ve vztahu ke konkrétním skutečnostem. Jinými slovy řečeno, ustanovení § 38 odst. 6 zákona o obcích nelze vykládat tím způsobem, že obec je povinna „vždy a za všech okolností“ požadovat náhradu škody a tuto vymáhat. V určitých případech lze od vymáhání škody upustit (např. jde-li o bagatelní částku nebo hrozí-li riziko, že by uskutečněním postupu vymáhání náhrady škody vznikly obci mnohonásobně vyšší náklady, které by způsobenou škodu v konečném výsledku převyšovaly).

Z hlediska Vámi položeného dotazu je nutné doplnit, že pod pojmem „vymáhání náhrady škody“ je možné rozumět projednání této otázky kompetentním orgánem obce. Rozhodnutí o uplatnění náhrady škody (např. o podání žaloby) může učinit rada obce v rámci své nevyhrazené (zbytkové) pravomoci podle § 102 odst. 3 zákona o obcích s tím, že zastupitelstvo si tuto otázku může vyhradit podle § 84 odst. 4 zákona o obcích. Rozhodnutí o neuplatnění náhrady škody je závislé na výši škody. To znamená, pokud škoda přesáhne částku 100 000 Kč, musí být rozhodováno v zastupitelstvu (s ohledem na de facto obdobnou situaci uvedenou v § 85 písm. f/ zákona o obcích, jímž je promíjení dluhu, vzdání se práva). S uplatněním či neuplatněním náhrady škody je spojena též otázka včasnosti projednání této otázky. Jinými slovy řečeno, kompetentní orgán obce musí rozhodnout, zda bude náhrada škody uplatňována, či nikoliv, před uplynutím promlčecí lhůty. V případě, že bude rozhodnuto o neuplatnění náhrady škody, je nezbytné, aby pro tento postup v okamžiku rozhodování příslušného orgánu existovaly objektivní a legitimní důvody

(např. existence bagatelní částky – viz výklad uvedený shora). **Nositelem povinnosti ve smyslu § 38 odst. 6 zákona o obcích je primárně obec, která musí vždy rozhodovat o tom, zda přistoupí k vymáhání náhrady škody, či nikoliv, přičemž rozhodnutí směřující k nevymáhání náhrady škody musí být založeno na konkrétním odůvodnění, které ob stojí z hlediska § 38 odst. 1. Jinak řečeno pro neuplatnění náhrady škody musejí být dány legitimní a objektivně hájitelné důvody.**

Prokázat výhodnost či nevýhodnost svých rozhodnutí a to i před občany, musí také příslušný orgán obce. Stanovisko státního orgánu totiž nemůže s ohledem na potencionální rozpor s článkem 8 Ústavy ČR suplovat úvahu orgánu samosprávy, které z řešení smluvních vztahů je pro obec výhodnější z hlediska hospodárnosti či efektivity, resp. které by více odpovídalo zájmům a úkolům obce (srov. formulace § 38 odst. 1 zákona o obcích).

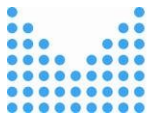
Oprávnění starosty rozhodnout o uplatnění náhrady škody

Dle Vašeho sdělení Zastupitelstvo městyse Kralice na Hané dne 20. listopadu 2025 nepřijalo návrh, aby byl uplatněn nárok na náhradu škody. Kompetentní orgán samosprávy (potenciálního poškozeného) nepřijal usnesení/rozhodnutí vymáhat způsobenou škodu. Pokládáte otázku, zda tak můžete nebo musíte učinit vy jakožto statutární orgán městyse.

V první řadě si dovoluujeme upozornit na **nutnost rozlišovat mezi jednáním jménem obce v soudním (správním) řízení na jedné straně a utvářením vůle obce podle příslušných ustanovení zákona o obcích na straně druhé. Zákon o obcích totiž nestanoví, že osoby zastupující ji navenek jsou statutárním orgánem obce ve smyslu předpisů soukromého práva. Právní jednání obce jako veřejnoprávní korporace tak předpokládá, že příslušný orgán obce utvoří vůli obce a následně je projevena navenek.**

V řešeném případě Zastupitelstvo obce městyse Kralice na Hané jako kompetentní orgán (viz výše) neschválilo navrhovaný postup pro uplatnění nároku na náhradu škody. Ve svém důsledku tak fakticky rozhodlo, že městys nebude vymáhat škodu. Zastupitelstvo Vašeho městyse tím, že projednalo danou záležitost, si ji vyhradilo ve smyslu § 84 odst. 4 zákona o obcích, čímž „zbavilo“ radu možnosti rozhodnout o tom, že nárok bude vymáhán (srov. § 102 odst. 3 téhož zákona). Pokud byste přesto přikročil k zaslání předžalobní výzvy, příp. k podání žaloby, jednal byste bez souhlasu zastupitelstva.

Z hlediska procesní relevance úkonu obce v občanském soudním řízení a obdobně i ve správním řízení je pro soud či správní orgán ovšem rozhodující, zda tento úkon učinil v daném případě starosta (§ 103 odst. 1 zákona o obcích) nebo jím pověřený zaměstnanec. Nedostatek souhlasu (schválení) orgánů obce

nepředstavuje tedy nedostatek podmínky řízení (srov. např., jde-li procesní úkony v občanském soudním řízení, rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 22. 12. 2010, sp. zn. 25 Cdo 2158/2009).

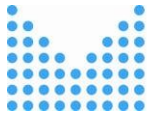
Dle § 21b odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, jedná v občanském soudním řízení za obec ten, kdo je podle zvláštního zákona oprávněn ji zastupovat navenek, nebo její zaměstnanec, který tím byl touto osobou pověřen (srov. též § 166 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů). Podle § 103 odst. 1 zákona o obcích starosta zastupuje obec navenek.

Odpovědnost starosty, členů zastupitelů za rozhodnutí nevymáhat škodu

Orgány obce (jejich členové) nesou odpovědnost za porušení povinností plynoucích z § 38 odst. 1 zákona o obcích, jakož i z § 159 odst. 1 občanského zákoníku. Odpovědnost za porušení této povinnosti, vznikne-li obci škoda, je přitom nejen politická (odpovědnost vůči voličům), ale samozřejmě i právní, a to jak odpovědnost majetková, tak v krajních situacích i odpovědnost trestněprávní.

V souladu s § 159 odst. 1 občanského zákoníku ten, *kdo přijme funkci člena voleného orgánu, zavazuje se, že ji bude vykonávat s nezbytnou loajalitou i s potřebnými znalostmi a pečlivostí. Má se za to, že jedná nedbale, kdo není této péče řádného hospodáře schopen, ač to musel zjistit při přijetí funkce nebo při jejím výkonu, a nevyvodí z toho pro sebe důsledky.* Pravidlo, podle něhož musí vykonávat člen zastupitelstva svou funkci s péčí řádného hospodáře a není-li (v konkrétním případě) této péče schopen, musí z toho vyvodit důsledky, je obsaženo i v zákoně o obcích, především ve slibu zastupitele (viz § 69 odst. 2), jakož i v jeho § 38 odst. 1. Znamená to, že člen zastupitelstva je buď schopen sám rozhodovat na základě svých vlastních odborných znalostí, nebo si musí příslušné odborné informace opatřit sám, resp. požadovat jejich poskytnutí obcí. Pokud se zastupitel spolehne jen na svůj úsudek, bude na něm, aby vyvrátil právní domněnku předvídanou v § 159 odst. 1 občanského zákoníku, tedy že jednal nedbale. Nebude-li však mít zastupitel dostatek informací pro své rozhodování, nezbývá, než aby vyvozeným důsledkem bylo zdržení se hlasování (či hlasování pro úkol vedení obce předložit odpovídající analýzy a podklady).

Dle § 79 zákona o obcích se odpovědnost člena zastupitelstva za škodu, kterou způsobil obci v souvislosti s výkonem funkce, řídí zákonem č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů. Pro určení výše náhrady škody za škodu způsobenou v nedbalosti se uplatní § 257 odst. 2 zákoníku práce. Na členy zastupitelstva se však nebude vztahovat § 159 odst. 3 občanského zákoníku o ručení za případné dluhy obce, neboť je to v rozporu s povahou odpovědnosti zastupitele vůči obci, která je dle § 79 zákona o obcích odpovědností pracovněprávní.

Porušení povinností péče řádného hospodáře členem zastupitelstva obce je možné považovat za porušení povinností při výkonu úřední osoby (srov. § 329 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů). Trestní odpovědnost je možné dovozovat vůči všem členům kolektivního orgánu obce, kteří hlasovali v rozporu s příslušnými povinnostmi pro přijetí nezákonného rozhodnutí, jímž byla způsobena obci škoda.

V neposlední řadě je třeba zdůraznit úlohu přezkumu hospodaření obcí podle zákona č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, ve znění pozdějších předpisů, při kontrole dodržování povinností uložených obci § 38 zákona o obcích. Občan obce jakož i člen zastupitelstva tak může v situacích, kdy dle jeho názoru obec nejedná s péčí řádného hospodáře iniciovat provedení přezkumu hospodaření dle příslušných právních předpisů.

Shrnutí:

- 1. V souladu s § 38 odst. 6 zákona o obcích má obec povinnost vymáhat náhradu škody. To nevylučuje, aby se v konkrétním případě rozhodla, že škodu vymáhat nebude. Takové rozhodnutí však musí být založeno na konkrétním odůvodnění, které obстоjí z hlediska § 38 odst. 1 téhož zákona. Pro neuplatnění náhrady škody musejí být dány legitimní a objektivně hájitelné důvody.**
- 2. Pokud zastupitelstvo neschválí návrh na uplatnění nároku na náhradu škody, jedná se o obdobnou situaci, jako kdyby přijalo rozhodnutí o tom, že nárok nebude uplatňován. V obou případech již v dané věci nemůže konat rada ani starosta, tedy navzdory rozhodnutí zastupitelstva nárok na náhradu škody uplatnit.**
- 3. Případnou odpovědnost za porušení § 38 odst. 6 zákona o obcích z důvodu nevymáhání náhrady škody, aniž by pro takový postup byly legitimní důvody ve smyslu § 38 odst. 1 zákona o obcích, by mohli nést ti zastupitelé, kteří hlasovali proti uplatnění škodního nároku, resp. kteří nehlasovali pro jeho uplatnění (za splnění všech dalších zákonných podmínek pro vznik odpovědnosti).**

Závěrem poznamenáváme, že výše uvedený názor není právně závazný, neboť závazný výklad právních předpisů může v konkrétním případě podat pouze věcně a místní příslušný soud. Stejně tak upozorňujeme, že se jedná pouze o obecné stanovisko, aniž bychom jakkoli hodnotili postup zastupitelstva vaší obce, zejména

z hlediska (ne)splnění podmínek pro nevymáhání náhrady škody ve smyslu § 38 odst. 1 zákona o obcích.

Ing. Bc. Miroslav Veselý
ředitel odboru

Vyřizuje: Mgr. Pavla Šupková referent
tel. č.: 974816593
e-mail: posta@mv.gov.cz